

KIVIZSGÁLÁS

Egy régi külvárosi kórház röntgengépében születtem. A nővért, aki engedélyt adott az első lélegzetvételre, nem láthattam tisztán, de tudom, hogy kövér volt. Csak hunyorogtam még erre a világra, míg a fehér csempefalat támasztottam meztelenül. Miután ruháimat magamra öltöttem, az előtérben ülő másik nővér rendelt magához mogorván, siettetve, látszott, hogy félnék botorkálásom nemcsak idegesíti, de fel is tartja őt nagy munkájában. Egy asztalnál ült, én vele szemben álltam, és orrom alá tolt egy nagy nyitott könyvet. Hogy a betűket láthassam, szék híján meg kellett hajolnom a nővér előtt, amit ő magában valószínűleg elégedetten nyugtázott, saját pozícióját annyira fontosnak vélte, hogy ezt a gesztust el is várta minden páciensztől. Csodálkozva mélyedtem el a nyitott könyvben, vastagsága arra utalt, hogy több száz, több ezer bejegyzést tartalmazhat már, de mielőtt még kíváncsiságomtól vezérelve visszaforgathattam volna a megsárgult lapokat, a nővér ujjával türelmetlenül az utolsó sorra bökött. Én azonnal megértettem, hogy oda írta le vezeték-, kereszt- és apai nevemet, illetve az egyik rubrikában szereplő *tanár* szó a nekem szánt foglalkozásra utal. Nem néztem föl, arcát nem láthattam, de tudtam, hogy hezitálásom miatt szeme a szájalommal telt utálattól, valamint haragtól izzik. Mivel ez megijesztett, nem tehettem mást, a sor végén aláírtam. Mindent elfogadtam.

Hogy azt a szobát erősen fűtötték-e, vagy csak a feszültségtől kezdett izzadni a homlokom, nem tudom, de miután durva hangon kiküldtek onnan, a hűvös folyosó kellemes enyhülést adott. Ingem kilógó csücskét nadrágomba tűrtem, nyitott kézitáskámon behúztam a cipzárt, leellenőriztem, farzsebemben van-e a pénztárcám, végre rendezhettem soraimat. Leültem az egyik padra, próbáltam összeszedni magam. A kórházi folyosón megnyúltak az árnyak, a kőpadlón imbolyogtak, felkúsztak a falakra, majd a szűk réseken beúsztak a rejtélyes, zárt orvosi szobák ajtóit alatt. Tánccuk monotonitása idegnyugtatóként hatott rám a zaklatott percek után. Figyelmettem egy velem szemben felfüggesztett légyiszkos gyógyszerreklám és a rajta ábrázolt emberi nyirokrendszer ejtette rabul, de egyben eszembe is juttatta, hogy nekem itt feladatam van, mennem kell tovább.

Bördzsekim zsebébe nyúlva előbb székletmintám tégelyét érintettem meg, majd kihúztam mellőle egy apró cetlit, a beutalót. A kardiológus neve szerepelt rajta, Olena Pavlivnáé, és egy emelettel feljebb lévő szobájának száma. A lépcsőház felé indultam. A betonlépcső fokaiba mélyedést vajt az idő és a sok beteg. Ez a számtalan leírhatatlan szenvedéstörténet úgy rám nehezedett, hogy csak lassan értem el a harmadik emelet, a többihez hasonlóan sötét folyosóját. A kardiológus szobájával szomszédos kabinet előtt nagy sor állt, oda kell bejutnom majd a székletmintával. Idős, megkeseredett tanárok álltak szorosan az ajtó előtt, nagy paszterszínű kabátok lógtak rajtuk, és többségük egymást szidta durván káromkodva, amiért nem halad a sor, és sokan próbálnak előrefurakodni. A helyzetük reménytelensége miatt érzett rosszkedv majdnem rám is átragadt, ám benyitottam a kardiológus szobájába, és a nyomasztó folyosó törött, lógó kilincső ajtaja mögött fényben úszó, tiszta, jó illatú helyiségben találtam magam. Ott ült rendezett fehér íróasztalánál Olena Pavlivna, és a mögötte lévő ablakpárkányon három nagy zamioculcas állt. Köszöntem, ő is köszönt, hellyel kínált, elkérte orvosi lapomat, a beutalómat fiókjába rakta, és kellemes hangját hallgatva szinte megfeledkeztem róla, hogy egy régi külvárosi kórházban vagyok, odalent egy zsarnok nővér ripakodott rám, a fájdalom mélyedést vajt a lépcsőkbe és kint idős tanárok káromkodnak. Míg magammal hozott papírjaimat olvasta, igyekezett szóval tartani, én pedig nem tudtam levenni szememet szép ívű nyakáról, aminek a beömlő napfény bársonyos szégyelt kölcsönzött. Míg néztem, folyton csak fehér, hólyagos és valószínűleg rettentően érzékeny nyirokmirigyére tudtam gondolni.

Miután a leleteim kiértékelésével végzett, azt kérte, vetközzek félmeztelenre és helyezzem kényelembe magam a vizsgálóasztalon. Én ennek eleget téve ruháimat egy székre raktam és lefeküdtem. Egymás után kétszer rezzenem össze: előbb a zöld matracot borító hideg fólia ért hozzá a csupasz hátamhoz, majd Olena Pavlivna átlátszó, lehűtött zselét kent a mellkasomra. Ebbe a zselérétegbe fúrta bele műszerét, és fel-alá pásztázta vele a szívem tájkáját, mosolya eltűnt, komoly, mély koncentrációt sejtető arckifejezéssel meredt egy monitorra, míg én teljes nyugalommal újra a nyakát néztem és nyirokcsomóira gondoltam. Másodpercek múltán arca újra felderült, egyenest rám nézett, és már-már angyali hangon így szólt: szép a szíve. Rám ez az egyszerű mondat olyan hatást gyakorolt, hogy alig bírtam visszatartani a folyamatos, öntelt vigyorgást. Amiben én biztos voltam, amit mindig is tudtam, most, úgymond, tudományos tényként közölték velem. Orvosilag támasztották alá.

Ez az élmény olyan lelki megnyugvást és pozitív töltetet adott, hogy miután felöltöztem, megköszöntem a vizsgálatot és távoztam Olena Pavlivnáától, a nyomasztó kórházi valóságot már szinte tudomásul sem vettem. Mosolyogva vártam ki soromat az idős pedagógusok között, hogy egy kis üvegcsébe gondosan belenyomkodott székletemet az övük mellé tehessem egy üveglapra. Gondtalanul szaladtam le a lépcsőn, hogy a földszinti regisztrációs szobában megszabaduljak a papíroktól, kapjak egy pecsétet az egészségügyi könyvembe, elhagyhassam ezt a régi kórházat, és a külvilágban, szabad levegőn minden szembejövőnek elmondhassam a kedves kardiológusnő szakvéleményét. Sajnos ekkor ért addigi rövid életem legnagyobb csalódása, ami rettentő borzongással töltött el. A regisztráción egy nővér ült unott arckifejezéssel, foltos köpenyben. Szobájában rengeteg papír és kórlap állt, amelyek teljesen megtöltöttek egy padlótól plafonig érő polcot. Beléptem, köszöntem, de ő rám se nézett, csak a kezét nyújtotta a papírjaimért. Miután átnézte az orvosi könyvemet, rám tekintett, és közölte velem: tudja, hogy ez nyilván megterhelő, de akkor is át kell mennem a 3. számú városi poliklinikára, hogy a kardiológus is megvizsgáljon. Azt hittem, szerény nyelvtudásom miatt értettem valamit félre, és elmondtam, hogy szívvizsgálaton már voltam, a harmadik emeleten, Olena Pavlivnánál. A nővér rám nézett és fennhangon közölte velem, hogy itt nem dolgozik semmiféle Olena Pavlivna, sőt, kardiológusuk sincs egyáltalán.

A megrökönyödéstől zúgni kezdett agyam, teljesen értetlenül álltam, és reméltem, hogy továbbra is valami félreértésről van szó, ami egyre valószínűlenebbnek tűnt, a nővér ugyanis szigorú pontossággal fogalmazott. Tovább állítani a saját igazamat, vitatkozni értelmetlenség lett volna, ezért kirohantam a szobából, fel a harmadik emeletre, vissza a kardiológushoz. Megragadtam a lógó, törött kilincset, de hiába rángattam, az ajtó zárva volt, és a kabinet, ahol nemrég Olena Pavlivnát magam mögött hagytam, már nem volt több mint egy a régi külvárosi kórház zárt orvosi szobái közül. Próbáltam belesni a kulcslyukon, de odabent olyan sötét volt, mint ha a helyiségnek ablaka sem lenne, a másik ajtónál pedig már senki nem volt, aki emlékezhetne rá, hogy onnan bárki kijött volna, az idős tanárok ugyanis folyton cserélődtek. Csalódást és döbbenetet éreztem egyszerre, félelemtől borsózdott a hátam. Próbáltam újragondolni a történeteket, és világossá vált, hogy bármennyire is ózdkodom a dologtól, muszáj visszamennem a röntgenvizsgáló terembe. Lementem a második emeleti szobához, a kilincstre tettem a kezem és benyitottam. Az asztalnál ülő nővér,

amint észrevett, határozott kézmozdulattal behívott, és utasított, hogy vetkőzzek le, most már teljesen meztelenre. Megbénított a félelem. Hogy szavának érvényt szerezzen, felállt, megfogta a karomat és a fogas mellé lökött. Én vetkezni kezdtem, teljesen meztelenre, ágyékomat a két kezemmel takartam el. Ismét megfogta a karomat és a röntgengéphez vezetett, kolléganője ott várt ránk. A gépbe álltam, a felszólításra nyújtottam nyakamat, egész testem megfeszült, államot a támaszra fektettem. Ijesztő csikorgással zárult a röntgengép ajtaja, a nővér, aki kövér volt, most azt mondta, ne lélegezzek, és készülékén beállította a halálos dózist.

